

nemški! — C. kr. okr. glavarstvo v Mariboru je županom naročilo, da morajo nove kašipote napraviti; in le čudimo se, čemu bodo ti kašipoti, če bodo nemški? Ali c. kr. okr. glavarstvu ni znano, da je ta okraj na slovenski zemlji? Kašipoti bodo vsako občino 20—30 fl. stali, in bodo le za Nemce? Zakaj se v tistem nemškem odloku z dne 19. sept. t. l. ne reče, kašipoti morajo biti v obeh deželnih jezikih? Ali to ne zahteva pravica in postava?

Od Negove. (Dan 19. novembra) je bil za negovsko šolo izreden. V blagi spomin godu svetle cesarice Elizabete se je obhajala najpoprej solarska sv. maša s cesarsko pesmijo ob koncu. Potem je bila šolska veselica in obdarovanje pridnih učencev in učenk z molitveniki zavoljo njihovega lepega obnašanja in pridnega učenja sploh v šolskih predmetih. Bili so trije primerni govori. Gosp. načelnik šolskega sveta je poudarjal, da so te premije 21 šolarjem v spomin, kot popotna palica v celem življenju, v šolskem, v mladeniškem, odraslem in v starem ter na smrtni postelji. G. nadučitelj je kratko in jedrnatost razvil pomen šole, da se šolska mladina mora vzgajati in učiti, srce in um se morata razvijati. Č. g. kateket je posebno dve čednosti šolski mladini, ko bode iz šole stopila, priporočal, spoštovanje do bivših učiteljev in pa hvaležnost za vse sprejete šolske nauke, da celo hvaležnost za sprejete kazni. Vmes med govori so se prepevale in deklamovale pesmi in govori šolske mladine; in vse to se je godilo v božjo čast, v slavo Marijino, v spomin godu svetle cesarice, v hvaležnost do šolskega vodstva, v zahvalo gg. učiteljem, v spodbudo mladine k marljivemu učenju in lepemu krščanskemu zadržanju. »Porosil to s svojim blagoslovom vsegamogočni Bog!« je ob koncu djal g. šolski vodja.

Iz Gornje Radgone. (Veselic) s petjem in tombolo smo obhajali v nedeljo. Da nam je že bilo treba spet kake veselice, dokaže to, da je bilo v precej velikih prostorih gospoda I. Škerleca vse polno ljudi, vrlih Slovencev tako, da še jih veliko ni imelo prostora sedeti. Počastilo nas je s svojim prihodom veliko gospodov in gospa iz okolice in tudi iz bližnjih krajev, med katerimi moram posebno omeniti gospode kapelske pevce, ki so nas z lepim petjem razveseljevali in katerim izrekamo tem potem najpristranejšo zahvalo. Takoj po začetku veselice smo dobili od naših vrlih rojakov iz Ljutomeru telegrafski pozdrav, glaseč se: »Dokler Mura nam šumi, narod Slave naj živi!« Ko gospod podpredsednik ta pozdrav prečita, zaklicala je navzoča množica vrlim Ljutomerčanom trikratni gromoviti »živio«. Dobitkov za tombolo smo imeli precej, in med njimi tudi zelo lepih, katere so darovali darežljivi gospodje narodnjaki gornje-radgonski. Hvala jim lepa! Po tomboli se je vršila dražba in smo dobili lepo svoto. Po dražbi začela se je prosta zabava, katere je bila zelo živahna in prijetna. Pri tej veselici so sodelovali tudi prvokrat naši gornje-radgonski pevci pod vodstvom gospoda orglarja. Vrli pevci, le tako naprej!

Iz Ponikve. (Razne vesti.) Srečne se štejemo, da imamo izvrstna dušna pastirja. Č. g. župnik, ki so nam bili pred dvema letoma sv. misijon priskrbeli, nameravajo letos v sv. adventnem času dati obhajati duhovne vaje. Bog daj, da bi se v resnici zgodilo! Učitelje imamo marljive, zlasti g. nadučitelj Dobnik je blaga duša. Tudi imamo previdnega župana ali obč. predstojnika; da bi le pri prihodnji volitvi enakega dobili, če se bode dosedanji tej častni in težavni službi odrekal. Dobili smo pred kratkim novega trgovca, po imenu Slovinca, ki je tega imena vreden; le premalo ga podpirajo. Nekateri še vedno radi novce našim nasprotnikom donašajo, ki se nam dobrikajo, dokler si žepov

ne napolnijo, potem pa ošabni postanejo in nam hrbet obračajo. — Kar zadene letino, je sicer k srednjim pristevati, ker nam je bil, kakor po drugih krajih, sneg ozimno setev močno ugonobil; pa kar nam je Bog dal, smo ga dolžni zahvaliti. Da bi le te dobrote zdravi in v božji milosti uživali!

Iz Vitanja. (Občni zbor bralnega društva in cerkvene družbe.) Od leta 1891. imamo tukaj »bralno društvo«. Hvala Bogu, nismo se ukanili, ko smo je ustanovili, udov šteje zdaj 135, ki prav marljivo prihajajo čitat knjig in časnikov, osóbito ob nedeljah. Dne 17. novembra smo obhajali letni zbor, pri katerem se je izrekla posebna zahvala odislemu društvenemu tajniku, g. Matiji Skorjancu. Na njegovo mesto je bil izvoljen v odbor g. kaplan Franc Hlastec, na mesto umrlega odbornika Vicenca Petre pa Florjan Jeseničnik p. d. Čretnik, posestnik v Breznu. — Istega dne se je obhajal tudi občni zbor naše »cerkvene družbe«. Namen te družbe je cenjenim bralcem že znan: zbirati novce za svojedobno popravilo naše župne cerkve. Od l. 1889. sem je cerkvena družba nabrala 2727 gold. Bog plati vsem domačim in zunanjim dobrotnikom!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V državnem zboru je v soboto večina poslancev med drugim sklenila, da se izroči sodišču antisemitski poslanec Schneider, ker je na treh shodih govoril zoper žide in bojda razžalil dr. Richterja. — Oni dan je odbor združenih kristijanov na Dunaju izdal drugi oklic krščanskim občinskim volilcem; kajti prvega je gosposka zaplenila.

Gornje Avstrijsko. V nedeljo je v Lincu govoril poslanec dr. Ebenhoch o novi katoliški ljudski stranki, ki se je oni dan sestavila na Dunaju in je k njej pristopilo 17 konservativnih Nemcev. Načelnikom je voljen Dipauli.

Česko. V čeških kmečkih občinah in v mestih so bili pri deželnozbornih volitvah izvoljeni razen par Staročehov sami Mladočehi. Nemški liberalci pa so tokrat zgubili 10 mandatov; 8 so jim vzeli nacionalsci, 2 pa krščansko-socijalna stranka. V veleposestvu so z vsemi 70 kandidati zmagali konservativci.

Štajarsko. V Gradcu se vršijo dopolnilne občinske volitve. Konservativci se pridružijo obrtnikom; sicer pa večina občinskega zastopa ostane liberalna. — Dne 17. nov. je bil v Mauternu shod, kjer je govoril poslanec Kaltenecker. — Več graških odličnih konservativcev je Dipauliju poslalo zaupnico in izreklo željo, naj štajarski nemški konservativci pristopijo h katoliški ljudski stranki.

Koroško. Na visokih slov. Selah pri Borovlju se je nedavno odprla nemška šola — mučilnica. — Na shodu katol. polit. in gospodarskega društva za Slovence so v nedeljo v Šmarjeti pri Velikovcu govorili gg. Treiber, Rozman, Haderlap, Podgorc. Prišlo je veliko kmetov, na šulvereinski shod v Velikovcu pa ni bilo nobenega.

Kranjsko. Pri deželnozbornih volitvah v kmečkih občinah so zmagali vsi 16 kandidati katoliško-narodne stranke. Iz tega se vidi, da je kmečko ljudstvo v sosedni deželi udano svoji duhovščini in vneto za sv. vero. V mestih in trgih in v trgovinski zbornici pa je izvoljenih 8 pristahev narodne stranke.

Primorsko. Ker društvo »Sloga« te dni v Gorici mora zapreti svojo šolo, bode 480 slov. otrok mesec dni brez šolskega poduka. In tega je kriv lahonski

mestni zastop. Zoper to početje je v nedeljo na shodu protestovalo 350 slov. očetov. — Isterski žezelni glavar bode zagriženi Lahon Campitelli.

Hrvaško. V nekem okraju so te dni volilci izrekli svojemu poslancu nezaupnico, zaupnico pa banu Hedervaryju. Tako se širi med ljudstvom madjaronstvo. — Govori se, da v kratkem odstopi minister za Hrvaško pri ogerski vladi, pl. Josipovič.

Ogersko. Svetli cesar so potrdili postavbo o svobodnem izvrševanju vere. — Nedavno je mladi Fr. Košut jako zaničljivo govoril na nekem shodu o Avstriji. Imenoval jo je staro bablje, od katere se mora Oggerska ločiti. In Fr. Košutu se nič ne zgodi! — Vlada hoče začasni poračun podaljšati za tri mesece, potem pa razpisati državne volitve. Pri teh se hode tudi poskusila zoper liberalce krščanska ljudska stranka.

Vnanje države.

Rim. Vsled majhne bolehnosti sv. očeta se je tajni konzistorij (zbor kardinalov) preložil na dan 29. novembra, javni pa na dan 2. decembra; sicer so pa sv. oče spet popolnoma zdravi.

Italijansko. Pred tednom se je sešla poslanska zbornica in je v prvi seji izjavil bivši minister Giolitti, da bode razkril goljufije Crispijeve pri rimski banki. — Oni dan pa je finančni minister predložil državni poračun, ki kaže nad 1 milijon preostanka, seveda samo na papirju.

Angleško. Irski voditelji se hudo med seboj kavsajo. Izvrševalni odbor narodne stranke je te dni izključil Healyja iz svoje srede. Ti prepiri so le veselje Angležem, velika škoda pa teptanemu irskemu ljudstvu.

Nemško. Oni dan je v Berlinu policija preiskala stanovanja vseh socialističnih poslancev, zaupnih mož in društvenih predsednikov. Pri 54 so zaplenili pisma o društvenih stvarih. Policija hoče dognati, da so socialistična društva med seboj v zvezi in je razpustiti. Dozdaj nesložni socialisti se pa bodo vsled tega gotovo zedinili — ne na korist države.

Bolgarsko. Bolgarski časopisi in to celo vladni naglašajo, da Bolgari ne bodo smeli mirno gledati, ako pride v Turčiji do splošnih neredov; Bolgarija se mora pripravljati na boj. Že zdaj pomagajo Bolgari na tistem Macedoncem; sicer ne bi do 20 tisoč Macedoncev na Bolgarsko prihitelo in ondi bivalo.

Srbsko. Včeraj se je odprla skupščina s prestolnim govorom, ki se obširno peča s proračunom za prihodnje leto, ki izkazuje pet in pol milijona prebitka. Da bode tak prebitok mogoč, k temu treba izvrstne davčne preosnove, ne pa napovedi, da se bodo vojaki-pešci na novo oborožili.

Turško. V Macedoniji se ni konec ustaje. Niso samo nezadovoljni Bolgari, ampak tudi Grki. In kakor prvi upajo pomoči z Bolgarskega, prav tako drugi z Grškega, kjer so že začeli denar pobirati za macedonske prostovoljce. Bržčas vsled tega je turški zastopnik zapustil te dni glavno grško mesto, Atene. — Kako pa je kaj v Aziji? Turška vlada sicer zatrjuje, da je ondi mir; toda mir je menda samo med onimi, katerim so Turčini glave odrezali.

Špansko. Pri madridski mestni upravi so prisli na sled velikim sleparijam, pri katerih je prizadetih 18 občinskih svetovalcev; toda prav do živega jim ne morejo. — Na Kubi že Spanci sicer imajo zoper puntarje nad 70 tisoč vojakov, vendar hoče vlada, naj bode ondi 120 tisoč rednih vojakov in 40 tisoč prostovoljcev; s to množico upajo napraviti ondi mir.

Za poduk in kratek čas.

Smrtna teža.

(Spisal Janko Iskrač.)

Martin in Luka sta si bila soseda. Ko sta prejela po stariših kmetiji, bila je, kakor navadno vsakega, nju srčna želja, svoje premoženje si pomnožiti. Prvi, Martin, je bil posebno delaven, ustajal je pred zoro, delal kakor črna živina, vsak krajar trikrat obrnil, predno ga je izdal, ni kadil tobaka, a vse zastonj — imetje se mu ni hotelo množiti.

»Moj Bog, vzdihnil je včasih, že mnogo let gospodarim, pa nič ne prigrispodarim. In že mnogo let vzdihujem po malem zaboječku, napolnjenem v svetlimi cekini, katere bi lahko na stran dejal za starost, pa še včasih za sol nimam, kadar je zmanjka!«

In kadar je šel v cerkev, molil je ondi goreče k Bogu za zveličanje svoje duše; pa tudi, da bi mu Bog blagoslovil žito na polju, dal obilni naraščaj v hlevu in pomnožil toliko njegovo premoženje, da bi bil preskrbljen za stare dni.

Toda Bog ga ni uslišal! »No vendar — meni — seka se je otelila, lep teliček je to. Močno mu polagam, jeseni ga ženem na semenj; stel bode kakih trideset — pa jih denem na stran.« Pa prišla je mōra v klev, teliček je hiral od dne do dne, — in nekoč je nesel njegovo kožo k usnjarju, in nič ni bilo »za na stran«.

Na polju se lepo kaže. Tako obloženo se ni bilo sadno drevje, kakor to leto. Žita so lepa in vse kaže, da bode bogata letina. In spet meni Martin: »Ko omlatim, prodam kuh vso pšenico, s polovico denarja plačam davek, a polovico denem na stran«. Pa prišel je »hudi« dan sv. Medarda. Na zahodu so se stemneli oblaki, toča je začela naletavati, in v pol uri je bilo vse omlačeno in pomandrano. Martin je šel gledat po polju, roke sklenil in tiho vzdihoval. A ni več mislil, da bi še kaj bilo »za na stran«. »No, reče naposled, bom pa ložje umrl.«

A sosed Luka pa je obogatel. Hodil je na semnje, kupčeval, goljufal in sleparil ljudi. Kar je bilo ceno, kupil je on, bodisi dobro ali slabo. Kupljeno blago pa je spet prodajal kmetom za denar in na dolg; za polovico dražje, kakor je bilo vredno. Tudi denar je posojeval na visoke obresti. Kako pa se zna dolg tako sam od sebe zvišati, to je znal le brezvestni Luka. Delal ni nič. S hudobnim smehom je gledal soseda, kako se ves božji dan trudi in peče na vročem solncu. Jedel je le najboljši jedi, pil izvrstno vino in kadil smotke. Pri vsem tem pa se mu je premoženje silno namnožilo. (Konec prih.)

Smešnica. Neki krčmar je povabil na svoj god tri prijatelje na obed. Pogostil jih je z jedmi in pivom prav dobro, da so bili židane volje. Zlasti raca je vsem dopadla; toda stala jih je 13 gld. Gostje so se namreč hoteli »nobel« izkazati. Vsak je na skrivnem hotel plačati za potrežbo zase in za oba tovariša, in tako je prvi dal krčmarju 5 gld., drugi tudi toliko in tretji 3 gld. Predno se razidejo, vpraša prvi gost krčmarja: »Je-li dosti?« Krčmar zadovoljen odgovori: »Za danes dosti!« Še le domov grede se prijatelji domenijo, kako draga je bila raca. Vse žive dni zdaj ne pozabijo te gostoljubnosti.

Razne stvari.

(Vrnitev.) Milostljivi knezoškof so se minoli terek popoldne zdravi vrnili z Dunaja, kjer so bili pri posvetovanju avstrijskih skofov.